

Çorum'da Göğüs Hastalıkları ve Dermatoloji Kliniklerinde Solunum Alerjenlerine Yönelik Deri Prick Testi Sonuçları: 2 Yıllık Retrospektif Çalışma

Skin Prick Test Reactivity to Aeroallergens in Pulmonology and Dermatology Clinics in Çorum Province:
A 2-year Retrospective Study

Sertaç Arslan¹, Engin Şenel², Aynure Öztekin², Meral Gülhan¹, Nezahat Koşar³, Ayşegül Taylan Özkan³

¹Hitit Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları Ana Bilim Dalı, Çorum, Türkiye.

²Hitit Üniversitesi Tıp Fakültesi, Dermatoloji Ana Bilim Dalı, Çorum, Türkiye.

³Hitit Üniversitesi Tıp Fakültesi, Mikrobiyoloji Ana Bilim Dalı, Çorum, Türkiye.

Geliş Tarihi/Received: 14.10.2019

Kabul Tarihi/Accepted: 25.10.2019

Yazışma Adresi/Address for Correspondence:

Dr. Sertaç Arslan,
Hitit Üniversitesi Tıp Fakültesi
Çorum Erol Olçok Eğitim ve
Araştırma Hastanesi,
Göğüs Hastalıkları Polikliniği,
Çorum, Türkiye
e-posta: drsarslan@gmail.com

Anahtar Sözcükler:

Alerji
Akar
Deri Prick Testi

Key Words:

Allergy
Mite
Skin Prick Test

ÖZ

Amaç: Bölgemizde en sık karşılaşılan alerjenleri belirlemek, erken tanıya ve koruyucu tedbirlere katkıda bulunmak.

Gereç ve Yöntem: Hitit Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim Araştırma Hastanesi, erişkin Göğüs Hastalıkları ve Cildiye Polikliniklerine 1 Ocak 2016 ile 30 Nisan 2018 tarihleri arasında alerjik yakınmalarla başvuran ve alerji deri testi (prick) yapılan 179 hasta retrospektif olarak değerlendirildi.

Bulgular: Hastaların yaş ortalaması 31,4 ± 17,6 idi. Hastaların 70 (%39,1)'inde alerjik kontakt dermatit, 29 (%16,2)'sinde astım, 24 (%13,4)'ünde alerjik rinit mevcuttu. Erkek ve kadın hastalar arasında solunum alerjen duyarlılığı açısından fark saptanmadı. Solunum alerjeni pozitif bulunan hastaların 54 (%30,2)'sinde ev tozu akarı alerjisi, 28 hastada (%15,6) köpek tüyüne karşı alerji, 24 hastada (%13,4) hamam böceği alerjisi saptandı.

Sonuç: Alerjik şikayetlerle cildiye ve göğüs hastalıkları kliniklerine başvuran hastalarda en çok ev tozu akarlarına karşı alerjik duyarlılık saptandı. Akar duyarlılığı çayır polenleri, hamamböceği ve köpek tüyü duyarlılığı ile birlikte anlamlı olarak yüksek oranlarda saptandı.

ABSTRACT

Objective: To identify the most common allergens in our region and to contribute to early diagnosis and protective measures

Material and Methods: One hundred and seventy nine patients with allergic complaints who have been admitted to Hitit University Hospital Pulmonology and Dermatology Clinics and undergone skin prick test between January 1st 2016 to April 30st 2018 were evaluated retrospectively.

Results : Mean age of patients were 31,4 ± 17,6 years. Allergic contact dermatitis diagnosed at 70 (39,1%) patients, whereas 29 (16,2%) patients had asthma and 24 (13,4%) patients had allergic rhinitis. Respiratory allergen sensitivity showed no difference between male and female patients. Mite allergy was the most common respiratory allergen sensitivity with 54 (30,2%) patients. Dog feather allergy was found at 28 (15,6%) patients and 24 (13,4) patients had cockroach allergy.

Conclusion: Patients who admitted to dermatology and pulmonology clinics with allergic complaints mostly had mite allergy. Mite allergy showed cross immunity with grasspollens, cockroach and dog feather significantly.

Giriş

Alerjik hastalık, genetik yatkınlığı olan kişilerde, belirli alerjenlere duyarlılaşma sonucu gelişen, bu alerjenlerle temas sonrası ortaya çıkan bir immünolojik reaksiyondur (1).

Alerji deri testleri (Deri prick testi -DPT) ciltte alerjene karşı spesifik immün cevabı gösterir. Alerji deri testleri alerjene karşı duyarlılığı belirlemede gerek güvenilirliği, gerekse nispeten uygulama kolaylığı ve düşük maliyeti nedeniyle en önemli tanı aracı olup, yaygın olarak kullanılmaktadır (2,3).

Çalışmamızda; bölgemizde en sık karşılaşılan alerjenleri belirlemek, böylece hem erken tanıya hem de koruyucu tedbirlere katkıda bulunmak amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem

Hitit Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim Araştırma Hastanesi, erişkin Göğüs Hastalıkları ve Cildiye Polikliniklerine 1 Ocak 2016 ile 30 Nisan 2018 tarihleri arasında alerjik yakınmalarla başvuran ve alerji deri testi (prick) yapılan 179 hasta retrospektif olarak değerlendirildi.

Aktif enfeksiyonu, aktif cilt hastalığı, gebeliği veya cilt testlerini bozacak ilaç kullanımı olan hastalara test yapılmadı. Test uygulanmadan önce, ön kol bölgesi alkol püskürtülerek bastırmadan silindi. Standardize alerjen ekstraktları tekli prick test aplikatörleri ile epikutan olarak uygulandı. Değerlendirme 20 dakika beklendikten sonra yapıldı. Pozitif kontrol olarak histamin hidroklorür, negatif kontrol olarak izotonik kullanıldı. Testin geçerlilik kriteri olarak pozitif kontrolün > 3 mm ve negatif kontrolün 0 mm olması kabul edildi. Endurasyon çapının 3 mm ve üzerinde gözlemlendiği alerjene karşı cilt reaksiyonu pozitif cevap olarak kabul edildi (4). İşlem öncesi hastaların yazılı onamı alındı.

Prick testi için sık görülen alerjen ekstraktları kullanıldı. Kullanılan alerjenler; ev tozu akarı (D. Farinea, D. Pteronyssinus), ağaç polenleri (meşe, ceviz, kızılğaç, karağaç, kavak, söğüt), ot polenleri (kadife otu, meyve otu, delice otu, bluegrass, çayır otu), yabancı ot karışımı (pelin otu, ısırgan otu, karahindiba, aslanağzı, sinirotu) hububat

karışımı (arpa, yulaf, çavdar, buğday), hamamböceği, kümes hayvanları, köpek tüyü, kedi tüyü, mantar (Aspergillus) idi.

Bulgular

Çalışmaya 119 erkek, 60 kadın olmak üzere 179 hasta dahil edildi. Hastaların yaş ortalaması $31,4 \pm 17,6$ idi. Hastaların 70 (%39,1)'inde alerjik kontakt dermatit, 29 (%16,2)'sinde astım, 24 (%13,4)'ünde alerjik rinit mevcuttu. Erkek ve kadın hastalar arasında solunum alerjen duyarlılığı açısından fark saptanmadı.

Solunum alerjen pozitif bulunan hastaların 54 (%30,2)'sinde ev tozu akarı alerjisi, 28 hastada (%15,6) köpek tüyüne karşı alerji, 24 hastada (%13,4) hamamböceği alerjisi saptandı (Tablo 1).

Alerjen	n	%
Akar (Toplam)	54	30,2
Dermatophagoidesfarinae	41	24,5
Dermatophagoidespteronysinus	33	18,4
Köpek (Canisfamiliaris)	28	15,6
Hamamböceği	24	13,4
Çayır poleni	16	8,9
Kedi	8	4,5

Tablo 1. Solunum alerjen duyarlılık prevalansı

Erkek hastaların 19 (%31,7)'sinde, kadınların 35 (%29,4)'ünde akar alerjisi saptanmıştır ($p=0,863$).

Tanı konulan allerjik hastalıklar ile hastaların alerjen duyarlılığı arasındaki ilişki incelendi. Alerjik rinit olan hastaların %66,7'sinde akar alerjisi saptanmıştır ($p<0,001$). Alerjik kontakt dermatit olan hastalarda akar alerjisi görülme sıklığı %17,1 bulunmuştur ($p=0,003$). Astım tanısı alan hastalarla astım tanısı olmayanlar arasında akar alerjisi yönünden anlamlı farklılık saptanmamıştır (Tablo 2).

Hamamböceği alerjisi saptanan hastaların %79,2'sinde aynı zamanda akar alerjisi de saptandı ($p<0,001$). Benzer şekilde çayır poleni alerjisi saptanan hastaların %81,3'ünde aynı zamanda akar alerjisi de saptandı ($p<0,001$). Köpek tüyüne karşı alerji saptanan hastaların %75,0'ında akar alerjisi de saptandı ($p<0,001$).

			Akar		Toplam	p
			Negatif	Pozitif		
Astım	Evet	n	18	11	29	0,377
		%	62,1	37,9	100,0	
	Hayır	n	107	43	150	
		%	71,3	28,7	100,0	
Toplam		n	125	54	179	
		%	69,8	30,2	100,0	

Tablo 2. Astım tanısına göre akar alerjisi saptanma oranları

Tartışma

Araştırmamızda Çorum bölgesinde alerjik şikayetlerle cildiye ve göğüs hastalıkları kliniklerine başvuran hastalarda en çok ev tozu akarlarına karşı alerjik duyarlılık saptanmıştır. Ev içi alerjenler solunum sistemine doğrudan etkide bulunabildiğinden solunum alerjenleri arasında hastalık etiolojisinde önemli başlıklardan biridir (5).

ABD'de yapılan bir çalışmada şehir merkezinde ve sık apartmanların bulunduğu yerlerde yaşayanlarda ev tozu akarı gibi ev içi alerjenlere karşı daha çok duyarlılık geliştiği bildirilmiştir (6). Şanlıurfa'da (7) ve Gaziantep'te (8) yapılan çalışmalarda en sık çayır polenlerine karşı, ikinci sırada ev tozu akarlarına karşı duyarlanma saptanmıştır. Orta Karadeniz'de bulunan Samsun'da yapılan benzer çalışmada ise en sık ev tozu akarlarına karşı duyarlılık saptanmıştır (9). Samsun ve Çorum Orta Karadeniz Bölgesi'nde bulunan iller olduğundan saptanan solunum aler-

jenlerinin benzer özellikler göstermesi beklenen bir bulgudur. Şanlıurfa'da yapılan çalışmada akar duyarlılığının düşük olması, bölgenin kuru ve aşırı sıcak havasından dolayı akarların yaşamasına uygun olmayışına bağlanabilir.

Çalışmamızda akar duyarlılığı çayır polenleri, hamamböceği ve köpek tüyü duyarlılığı ile birlikte anlamlı olarak yüksek oranlarda saptanmıştır. Atopik kişilerde birden çok alerjene karşı duyarlılık sık görülen bir durumdur (10).

Çalışmamızda akar duyarlılığı ile alerjik rinit arasında pozitif korelasyon saptanırken, alerjik dermatit ile negatif korelasyon saptanmıştır. Literatürde akar alerjisi ile çeşitli klinik tablolar arasındaki ilişki bilinmektedir (11).

Deri Prick Testi solunum alerjenlerine karşı duyarlılığı saptamada başarılı bir yöntemdir ve klinik pratikte kullanımını teşvik edilmelidir.

Kaynaklar:

1. Calderón MA, Linneberg A, Kleine-Tebbe J, De Blay F, Hernandez Fernandez de Rojas D, Virchow JC, et al. Respiratory allergy caused by house dust mites: What do we really know? *J Allergy Clin Immunol.* 2015;136(1):38-48
2. Kurt E. Alerji deri testleri. *Türkiye Klinikleri Dahili Tıp Bilimleri Dergisi* 2007;3:14-20.
3. Harmancı E, Us T, Özdemir N, Akgün Y, Aydın A, Mutlu S. The relationship between skin prick tests and serum specific Ige which is determined by chemiluminescence method in the diagnosis of respiratory system allergies. *Solunum* 2000;2(1):31-5.
4. Bozkurt N, Bozkurt Aİ, Filiz A, Ekinci E. Gaziantep İl Merkezi'nde Atopi Prevalansı ve Astmatik ve Alerjik Öyküsü Olanlarda Prick Testi Değerlendirilmesi. *T Klin Allerji Astım* 2001;3:131-138
5. Sharma HP, Hansel NN, Matsui E, Diette GB, Eggleston P, Breyse P. Indoor environmental influences on children's asthma. *Pediatric clinics of North America.* 2007;54(1):103-20
6. Kang BC, Johnson J, Veres-Thorner C. Atopic profile of inner-city asthma with a comparative analysis on the cockroach-sensitive and ragweed-sensitive subgroups. *The Journal Of Allergy And Clinical Immunology.* 1993;92(6):802-11.
7. Zeyrek CD, Zeyrek F, Sevinc E, Demir E. Prevalence of asthma and allergic diseases in Sanliurfa, Turkey, and the relation to environmental and socioeconomic factors: is the hygiene hypothesis enough? *Journal of Investigational Allergology & Clinical Immunology.* 2006;16(5):290-5.
8. Küçükosmanoğlu E, Keskin Ö. Gaziantep'te Çocuklarda Solunum Alerjenleri Duyarlılığı. *Astım Allerji İmmünoloji* 2008;6(3):141-145
9. İğde M, İğde FA, Sancak R, Öztürk F. Orta Karadeniz Bölgesindeki Çocuklarda Allerji Deri Testi Sonuçları. *Türkiye Klinikleri J Pediatr.* 2009;18(2):82-90
10. Lyons JJ, Milner JD. Primary atopic disorders. *The Journal of Experimental Medicine.* 2018;215(4):1009-22.
11. Miller JD. The Role of Dust Mites in Allergy. *Clinical reviews in allergy & immunology.* 2018 Jun 23. *Epub ahead of print.*